

BUNUL ECONOM

REVISTĂ PENTRU AGRICULTURĂ, INDUSTRIE ȘI COMERCIU

ORGAN AL: „Reuniunii Economice din Orăștie” și „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului”.

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România și străinătate 15 lei pe an.

A P A R E:

În fiecare Duminică.

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifă, cu prețuri moderate
Abonamentele și inserțiunile se plătesc înainte.

Societățile țărănești în Danemarca.

(Urmare și fine.)

Scutul de dimineață în-
rumenește la om fața și-i
lungeste viața; cu somnul
însă nu să fac car și boi!

Iată starea de înflorire a unor din
ele în timpul cel mai scurt:

Societăți cooperative de lăptărie.
(Andelsmejeri) Societățile de lăptărie au
început la 1880, când 30 lăptării par-
ticulare au cerut a fi cooperative. Dela
1880—1897 s'au înființat 1145 dintre
care 1046 aveau 148 mii membri, și
au produs în anul 1902 suma de 3960
milioane funți lapte, cari au dat 150
milioane funți unt, vânzându-se (numai
untul) cu 142 milioane coroane. (O co-
roană Daneză valorează 1,39 bani, iar
un funt cât o jumătate kgr.). Să se
noteze, că nici o instalație de lăptărie,
oricât de modestă ar fi, nu costă mai
puțin de 30 mii coroane. Compania de

lapte din Kopenhaga (la care au făcut
studii de sterilizarea laptelui) ferbe în
fiecare zi lapte dela 4000 vaci și vinde
zilnic în oraș 300 funți lapte. Instalația
lăptăriei »Trifolium« din Haslev (cea
mai mare lăptărie din Nordul Europei)
a costat un milion și jumătate coroane.

*Societăți pentru împachetatul și
exportul untului.* În privința fabricațiunii
și exportului untului, Danemarca n'are
nici o rivală pe lume. Untul Danez este
cel mai căutat pe piețele lumii și cel
mai bine plătit. În 1902 s'a exportat
numai în Anglia 173.613.135 milioane
funți unt, iar în întreaga lume 181.942.979
funți, aducând țării un venit de
188.300.119 milioane coroane.

Societăți cooperative de măcelărie.
(Andelssvineşlagterier) Sunt 29 măcelării
cooperative, capitalul de instalații e de
șase și jumătate milioane coroane. În
Ianuarie 1903 măcelăriile au avut 65.824
membri. Dela 1887, decând ș'a înființat
prima măcelărie s'au tăiat 8.174.737
porci, cu o valoare de 541.160.000

coroane. Numai comerțul slăninei a
adus în 1902, suma de 71 milioane
coroane.

Exportul cooperativ de ouă. (Æg
Export). El a început în 1895. Invăță-
toriul Møler (care ne a dat multe des-
lușiri folositoare) și dl Severin Jorgen-
sen, sunt primii fondatori ai societăților
pentru export de ouă. Societatea sci-
cietăților unite cu sediul în Copenhaga
are 475 cercuri (societăți filiale) cu 33
mii membri. Această societate a vân-
dut în 1902 ouă de 4½ milioane co-
roane, iar cea din Odense (capitala
Fioniei) -exportă pe an ouă de 10
milioane coroane. E uimitor ce am vă-
zut în acest vast local unde zeci de
lucrători lucrează ziua și noaptea la
controlul, împachetatul și transportul
ouălelor.

Societăți de consumație. Sunt în
prezent în Danemarca 900 societăți de
consumație cu 140—150 mii membri
și cu un capital de 27—30 milioane
coroane în afaceri anuale. Societatea

FOIȚA

Părăsitul.

—*—

Vântul adie, luna lucește,
Stelele b'ânde plutesc ușor
Și eu stau trist la a ta peartă,
Așteptându-te cu mare dor.

Dar a ta față nu se ivește,
Nici nu s'aude pașul ușor,
Nici vocea-ți lină melodiasă,
Nu se aude cântând de dor.

Însă d'odată, parcă mi vorbește,
Luna ce lucea pe orizont,
Zicându-mi: »Fugi, lasă această poartă,
Căci de mult e uitat al tău amor!»

I. Sântîmbrean
inv. gr.-or.

Scopul realizat.

—*—

În a Sibiiului cetate
E un lucru mareț foarte,
C'acum s'a realizat
Scopul de mult așteptat

Scopul ce a fost basat
De Andrei cel neuitat;
Care ca Metropolit,
Chemarea și-a'implinit.

Punând baza însemnată,
Ca cu timpul să se facă,
Spre a Românilor fală.
O măreață catedrală

Acum scopul s'anplinit
Sub Ioan Metropolit,
Pe care Domnul să'l trăiască!
Mulți ani să ne stăpânească
În deplină sănătate,
Spre 'n bunarea soții noastre!

Idem.

O POVESTE.

Era odată un flăcău frumos. Dânsul
era sărac și ar fi avut mare plăcere să ajungă
bogat, dar fără multă trudă.

Se duse la un om al pădurei, care cu-
noaște toata comorile ascunse prin împejurimi
și-l rugă să-i arate și lui una.

Bătrânul zice:

—Ei cunosc o comoară mare, dar e
păzită de un bălaur groaznic; va trebui mai
întâiu ca să biruești pe acest bălaur.

—O! dacă e numai atâta! zise tânărul.

Și porni pe drumul ce-i arătase bă-
trânul.

Când ajunse la peșteră și văzu bălaurul,
care cu adevărat era înspăimântător, își perdu
tot curajul.

Voi să plece de acolo, dar bălaurul
îi zise:

—Stai, frumosule tânăr, eu vreau să-ți
dau comoara de bună voie, dar cu o sin-
gură condiție.

—Care?

—Să mă iei și pe mine d'împreună cu
comoara ce ți dau.

Flăcăul se scărpină după ureche și se
gândi mult. În sfârșit lăcomia de avere birui
în sufletul lui toate celelalte doruri. Luă co-
moarile d'împreună cu dihania de bălaur și
le duse acasă.

Morala: Așa ceva se petrec și în zi-
lele noastre. Cine vrea avere s'agonisească,
Zi și noapte cu zel să muncească.

—*—

de consumație din Copenhaga, al cărui președinte e d-l Severin Jorgensen, (un bătrân foarte cult, care a avut amabilitatea a ne conduce prin acest vast magazin, unde 300 persoane se ocupau cu împachetarea lucrurilor vândute, și care ne a oferit și câte o valoroasă lucrare asupra societăților de consumație daneze) a vândut în 1904 mărfuri de 17 milioane coroane; iar în 7 ani de existență au vândut de 82,3 milioane coroane. Această societate întreține comerț cu toată lumea. Ca mărfuri românești au găsit numai porumb și vin.

Societăți de asigurare. Sunt 71 societăți, dintre care cea mai mare a ajuns în 1902 la un capital de 3 250 milioane coroane. Cele 69 societăți de asigurare a averilor țărănești lucrează cu 1.551 milioane coroane. Aceste bănci (afară cea de incendiu) are 4.800 milioane coroane, s'au $\frac{3}{4}$ din avutul național total al Danemarcei.

Societăți de credit. Aceste societăți au avut în 1903 o valoare de 786,8 milioane coroane, cu fond de rezervă de 31,5 milioane coroane. Numai o singură societate a făcut într'un an împrumuturi de 300 milioane coroane.

Alte societăți. Afară de aceste societăți, Danemarca mai posedă 9 mari societăți cu foarte multe filiale pentru cumpărarea și vinderea în comun a cerealelor și a furagiilor; altele pentru creșterea cailor și exportul lor, pentru creșterea păsărilor, etc, etc, despre care voi reveni în viitor.

Toate aceste societăți cu capitalele lor, trebuie să se raporteze numai la cei 1.490.635 locuitorii țărani, cari aproape singuri fără amestecul orașenilor alimentează și administrează aceste mari societăți și numai atunci ne putem convinge de valoarea hărniciei, economiei și a fericirii țaranului danez, care e neîntrecută de nici un alt țaran pe lume.

Opera acestor țărani e foarte mare și cel puțin în parte ar trebui să ne stea ca pildă pentru îndreptarea tristei stări în care trăiește țaranul Român.

Rolul oamenilor mari ai țării și al iubitorilor țărănimii se impune fără întârziere.

Panaft I. Volănescu.
Băile Sărata-Monteoru.

Cunoștințe folositoare pentru un econom.

Când am primit din partea proprietarului și editorului acestei foi invitația, ca se scriu și eu ceva economic

pentru cetitorii »Bunul Econom«, nu am făcut-o din ambițiune. că doar aş dori ca numele meu se figurează și în foaia aceasta, ci am făcută din dragostea curată, ce o am către economii, ca adevă să-i pot ajuta și eu cătuși de cât cu modestele mele cunoștințe economice, pe cari le propoveduesc acum mai bine de 20 ani.

Cunoștințele economice sunt în ziua de astăzi tot așa de lipsă pentru un bun econom, ca și »pânea cea de toate zilele«. Precum cerem în rugăciune Domnului, ca pânea aceea se ni-se deie în toate zilele, nu ne vine să ni-se pună pe masă, ca se o mâncăm numai de a gata, tot așa nu ne vin nici cunoștințele economice dela sine singure în mintea noastră, ci trebuie se ni-le căutăm și însușim noi înșine.

În ziua de astăzi, când nu mai călătorim pe jos sau cu carul, ca mai înainte, ci cu trenul, care ne duce ca vântul dintr'un loc într'altul, ear gândurile noastre ni-le poartă fu'gerul prins în drotul dela telegraf, avem niște pretini foarte buni și credincioși și pentru răspândirea cunoștințelor economice. Acești prietini buni și credincioși sunt *foile noastre economice*, de cari acum avem mai în fiecare ținut câte una.

Mai înainte de asta cu 20 de ani, nu aveam nici un pretin de acestia, care se ne povățuiescă și sfătuiască în lipsele noastre economice, ci aceea ce biet ne putem câștiga erau numai sfaturile părinților și ale bunilor nostri vecini și cunoscuți din nemijlocita noastră apropiere, cu cari de sine se înțelege, că încă nu prea puteam ajunge așa departe, de oarece nici ei nu știau mai mult ca noi. Cel mult, dacă erau mai pățiți ca noi astfel ne spuneau învățăturile din pătăniile lor.

Prietinii nostri din ziua de astăzi sunt mai cu minte, pentru că ei au trecut prin școale mai înalte, cari din pomi pădureți ce erau mai înainte, au devenit niște pomi roditori, cari cu poamele lor bune și gustoase alină foamea și setea celor ce îi caută și-i primesc cu drag în casele lor.

Unii din economii nostri nu s'au putut deștepta până acum, ca se poată cunoaște mai de aproape pe acești pretini, alții mai reuțacioși, deși poate că-i cunosc, când vin la casele lor le închid ușile și nu-i lasă se între la ei. Sub astfel de împrejurări, se nu ne prea mirăm apoi, că un popor de trei milioane de suflete, cum suntem noi Românii din Ungaria, nu e în stare se susțină și ocrotească cum se cade pe bunii săi pretini, și acestia sunt și liți se trăiască mai mult din mila oamenilor buni de inimă, decât după vrednicie muncei lor.

Dar se-i lăsăm pe unii ca aceia, cari nu vreau se ne primească în casele lor, în știrea Domnului, se-i lăsăm, ca

se alerge peste țări și mări îndepărtate după nălucirile lor; se-i lăsăm până le va sufla Arhangelul din cer cu trimbița cea de deșteptare ear noi se ne vedem de treaba noastră, se vedem de ce cunoștințe folositoare ar avea lpsă un bun econom, ca se nu fie silit a-și vinde sau părăsi moșioara sa moștenită dela părinți.

Un bun econom trebuie să aibă cunoștințe temeinice despre chivernisirea casei și a economiei sale. Pe acestea se le știe conduce atât de înțelepțește în cât se-i aducă nu numai lui mulțămire și îndestulare, ci și celorlalți membrii din familie. Se nu suferă ca să se încuibeze în casa sa nici un fel de mândrie (lux), fie aceea în haine, fie ea în mâncări sau beuturi pentrucă mândria a făcut pe mulți economii cu stare și avere frumoasă, de au luat lumea în cap și multe moșioare românești au ajuns din pricina aceluia de s'au vândut cu doba.

Un bun econom trebuie să aibă cunoștințe temeinice despre toate ramurile laterale ale economiei de câmp și vite pe cari apoi trebuie să le cultive și în economie sa într'o măsură mai mare sau mai mică și după cum îi sunt și împrejurările economice, în cari trăește.

Dacă fiecare econom ar avea astfel de cunoștințe, nu ni s'ar mai da prilejiu se vedem ca cum vedem astăzi, pe celea mai multe locuri, grădini destul de mari și potrivite culturai pomilor, că stau goale, ba unele în loc de ierburi bune pentru facerea fânului, produc numai cucute, scăeți și alte burueni nefolositoare, ci am vedea pomi roditori în ele, cari apoi prin poamele lor nu numai că ne-ar face multă plăcere, dar am mai putea stringe chiar și ceva părăle din vinderea poamelor de prisos.

Dacă economii nostri ar avea astfel de cunoștințe nu ar îngădui nici chiar soțiile lor ca pe timpul sămănatului și al săditului legumilor în grădini se stee cu ciasurile pe uliță în povești, ear când le trebuie ceapă, salată, cras-taveți, ardei, ridichi, verze, sau alt soi de legumi, să alerge numai cu crețerușii la Sârbii și Bulgarii, cari astăzi cuttorea nu numai piețele orașelor mai mari, ci au dat năvală chiar și asupra satelor, de unde se întorc apoi cu părăle destul de frumoase pentru câteva verdețuri, pe cari și ele pe lângă puțină osteneală, le-ar fi putut cultiva în grădinuțele lor de pe lângă casă.

Dacă economii nostri ar avea cunoștințele economice de lipsă, nu ar cultiva în economiile lor de câmp numai câte un tel — sau două de bucate, ci mai multe feluri, ear din acestea ar alege mai cu seamă pe acelea, cari recer mai puțin de lucru dar la vânzare totuși se plătesc destul de bine.

Un bun econom ș'ar întocmi și economia vitelor după aceea a câmpului și nu ar ținea mii multe vite ca câtă

moșie are. Nu ar ținea vite de un soi prost, pe cari la vânzare nu poți căpăta nici măcar cheltuelile avute cu întreținerea lor, ci ar ținea de cele de un soi mai bun și ales, cari mai totdeauna se caută pentru cumpărare și se plătesc și mai bine tot-odată.

În legătură cu economia vitelor mai mari, un bun econom ar trebui să țină, să crească și de cele mai mărunte cum sunt oile și porcii. Despre caie ziceau încă și străbunii nostri »că nutrește și încălzește«, ear porcul este privit în ziua de astăzi, ca și comoara în care pe fiecare zi pui filer de filer, până când colo pe toamnă sau la Crăciun te pomenești că ai capital mare și prețios.

Atară de acestea două soiuri de animale, un bun econom sau mai bine zis economă, ar mai putea ținea și crește în economia sa și galițe într-o măsură mai mare ca până acum, dela cari suntem »tot cu banul în mână«, după cum se zice, fiind că neguțătorii de ouă și galițe străbat acum și satele cele mai ascunse, numai ca să poată cumpăra de acelea.

Unde rămâne stupăritul, cultura vermicilor de mătasă, precum și alte ramuri laterale de economici de câmp și vite, cari cultivate cu îngrijire și înțelepțește ar putea spori într'un mod însemnat venitele economice și ale celui mai simplu econom, înlesnindu-i și înziorindu-i astfel traiul și aici în țara sa unde s'a născut și a crescut, ca se nu mai fie silit a lua bâta de călătorie și a pleca peste țări și mări la America, unde acum a mai »înțercat murgana«.

Despre toate acestea ramuri laterale ale economiei, vom da și cetitorilor »Bunul Econom« îndrumările și sfaturile de lipsă, cari dorim se afe și aici un pământ bun și roditor, ca astfel se poată incolți, crește și aduce roduri îmbelșugate tuturor acelor ce le vor urma.

Scoreiu în Iulie 1905.

Ioan Georgescu.

Industria agricolă din Dobârca.

Mare bucurie ne-a cuprins pe noi Dobârcanii aflând, că »domnii dela agricolă« vor veni Duminecă la 2 Iulie n. în comuna noastră la o întrunire agricolă. Dacă mare a fost a noastră bucurie la sosirea »domnilor noștri«, cu atât mai mare le a fost, a trebuit să le fie întristarea conlocuitorilor noștri Sași, cari de aci înainte nu se mai pot mândri, că numai »domnii lor« îi caută până și de 2-ori pe an, că acum ne-am avut și noi pe »domnii noștri«, cari pentru noi au venit, pentru noi au asudat și cu noi au stat de vorbă, și ne-au dat povețe pe cari dacă le vom

urma, binecuvântare va intra în gospodăria noastră.

Oaspeții noștri din acest privilegiu au fost între alții: vice-presidentul Reuniunii dl I. Chirca, membrii din comitet Petru Draghitz, Romul Simu și secretarul Vic. Tordășianu, ear' din Mercurea dl protopop Păcurar, directorul de bancă D. Vulc, avocatul Dr. Ghiță Măcelar, cancelistul Blaga, măcelarul G. Muntean, propr. Albu învățătorul Nic. Iosif din Aciliu și alții.

Intrunirea s'a ținut în sala mare a noului edificiu școlar, zidit pe bani câștigați prin înțelepciunea dlui P. Draghitz, pe când era prim-pretorul cercului Mercurea și a decurs astfel:

La oarele 11 $\frac{1}{2}$ a. m. vice-presidentul deschide întrunirea prin o vorbire instructivă, în carea arată cum ar trebui purtată economia preste tot în ziua de astăzi, ca să se renteze și în deosebi arată ce ar trebui să întreprindă populațiunea noastră din Dobârca, pentru ca conform împrejurărilor locale să poată progresa în cele economice. S'a întrținut mai pe larg asupra cultivei pomilor în grădini și livezi, arătând cu numărtoase argumente puternice cum și-ar putea îmbunătăți locuitorii acestei comune starea lor actuală.

A vorbit apoi dl Nicolae Iosif despre cultura viilor. Ca și tema despre pomărit, așa și aceasta a fost de actualitate, de oare-ce viile comunei de vre-o 10 ani sunt atacate de filoxeră și în chipul acesta isvorul principal de câștig al locuitorilor este aproape secăt. Ca unul ce a luat parte la un curs de viierit al statului, dl Iosif stăpânește pe deplin materialul, ce a avut de tractat și de acea conferența a avut un efect foarte mulțămitor asupra celor prezenți.

Precum aflu dl Iosif își va continua câștigarea cunoștințelor din viert la un nou curs, ce se va ținea în toamnă. Reuniunea agricolă îi îmbiase dlui Iosif la cursul din Aiud un modst ajutor bănesc anume din fondul creat de secretarul Tordășianu pentru viert și speranță avem, ea va mai aduce jertfe în aceasta cauză, dat fiind că dl Iosif s'a dovedit un bun, practic și poporal prelegător din viert. La dreptul vorbind rar o conferență mai acomodată pentru cultivătorii de vii, ca a dlui Iosif.

Al 3-lea prelegător, dl Simu, binecunoscut obștei noastre și ca vorbitor poporal și ca autor, ne a adâncit prin o vorbire înțeleaptă și poporală în cultura albinelor, acest nesecat și bogat izvor de câștig pentru fiecare econom.

Cum acești 3 vorbitori ne-au arătat noauă căi și mijloace de întrodus în economia noastră, secretarul Reuniunii dl Vic. Tordășianu a ținut se ne spună, că pentru a ajunge cu mai multă în-

lesnire la mijloacele indicate, este neapărat să ne întovărășim, să pnnem umăr la umăr și indeosebi să ne alcătuim o astfel de însoțire, care să ne sară într'ajutor atunci când avem trebuință, să ne dea ajutorul în măsura în care avem lipsă de el și toată aceste cu puțină cheltuială. De mare preț pentru noi ar fi o însoțire de credit sătească, sistem Raiffeisen, alcătuită de noi și condusă de noi insine.

Toate 4 conferențele au fost ascultate cu mult înteres, luând parte la discușiunile ce au urmat și dând povețe folositoare dl protopretor și membru în comitetul Reuniunii Petru Draghitz și dl protoprezbiter Păcurariu.

Avem nădejde, că ideile sămănate de conferențari au prins în pământ bun și astfel vor răsări, crește și aduce rod, cu atât mai mult, că poporului i-s'au distrebut și numărtoase cărți din editura Reuniunii, cum și o coșniță mobilă de stupi împreună cu toate recuizitele neapărat necesare.

S'au înscris 10 membri noi, cari împreună cu conducătorii lor, dl preot Ivan, învățătorul Ivan, fruntașul Nedela etc., s'au angajat a stăruî pentru realizarea celor propoveduite, anume: înființând o însoțire de credit sătească sistem Raiffeisen, o pepinieră pentru cultura vieți americane și altoirea ei, o școală de pomi, etc.

După sfârșirea afacerilor oficioase o parte a celor prezenți la întrunire au fost primiți și tractați în ospetala casă a dlui Nedela.

De încheiere amintesc, că oaspeții noștri la sosire au fost binevențați de harnicul învățător N. Ivan, ear' mulțumita pentru ostenele le-a adus-o protoprezbiterul Păcurar, care ne-a dorit tuturora o la revedere cu bine la expoziția de poame din Mercure.

Acelaș »eu«.

Situația tesaurului public în România.

Direcțiunea generală a Comptabilităței de pe lângă Ministeriul financelor a publicat situațiunea tesaurului la 30 Aprilie 1905. Acest document cuprinde rezultatele obținute în prima lună a exercițiului curent 1905—1906 precum și gestiunea bugetară a celor 13 luni expirate din exercițiul 1904—1905.

Incasările Tesaurului în contul primei luni a exercițiului în curs sunt de lei 14.664.651,08 cu 1.237.677 lei 35 bani mai puțin de cât în luna Aprilie 1904.

În ceea ce privește plățile, în prima lună a exercițiului curent nu s'a efectuat decât pentru suma de 10.064.073 lei 58 b. cu 7.744.818 lei mai puțin decât în epoca corespunzătoare a anului trecut.

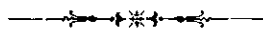
În ceea ce privește exercițiul 1904—1905 care se va închide peste cinci luni, încasările efectuate de 1 Aprilie 1904 până la 31 Martie 1905 au atins cifra de 213.753.367 lei 80 față de 231.415.621 lei 47 în epoca corespunzătoare a exercițiului precedent, adică cu o deferență în minus de 17.662.253 lei 67 bani.

Considerate în parte, vedem că afară de Monopolurile Statului și de veniturile ministerului de războiu, toate celelalte categorii de venituri nu au dat ca încasări decât 90% din evaluările budgetare.

În ceea ce privește plățile, ele s'au urcat în perioada considerată la cifra de 242.127.765 lei contra 219.849.799 lei 68 adică augmentare a plăților privește mai cu seamă Ministerul de războiu care a avut credite suplimentare în sumă de lei 19.402.490 și 61 bani.

În resumat, situațiunea exercițiului 1904—1905 se încheie la 30 Aprilie cu un excedent de plăți de 1.307.169 lei 43, cifră aproape neînsemnată și de natură a liniști grijele ce inspirau rezultatele de până aci ale acestui exercițiu.

după „Curierul Financiar”

Dela

„Reuniunea de agricultură din c. Timiș”

Raportul anual al Reuniunii prezentat la adunarea generală de primăvară ținută în 26 Iunie stilul n. a c. în Timișoara.

Onorată adunare generală!

Din cauza că presidiul reuniunii noastre în timpul din urmă a luat hotărârea, ca rapoartele anuale despre activitatea reuniunii în viitor numai în intervale de 3 ani să se publice și tipărească mai pe larg în volumuri corespunzătoare, direcțiunea în conformitate cu această hotărâre a abstat în anul acesta dela publicarea raportului mai detaliat în modul obicinuit de până acum și-și permite a prezenta de astă-dată onoratei adunări generale raportul despre activitatea reuniunii în anul 1904/5 mai pe scurt și în extras în următoarele:

Seceta mare din anul trecut și în urma acestia recolta slabă a grâului și cucuruzul și lipsa mare de nutreț a cauzat o stare atât de critică economică, care de zeci de ani încoace nu sa mai repetat în țara noastră și care nu numai pe econom la adus în o stare foarte deplorabilă ci a pus și pe factorii și forurile chemate de a lucra pentru binele și înaintarea economiei în mare îngrijare.

În astfel de împrejurări triste reuniunea noastră și-a știut chemarea și ea a fost cea dintâiu dintre toate reuniunile agricole din țară, care a în-

intat petiție urgentă la ministerul de agricultură, ca acesta să oprească exportul nutrețului pentru străinătate să împărțească între economi nutreț și sămânțe și să permită întreprinderea de lucrări mai mari pe teritoriul comitatului pentru ca cei lipsiți să fie angajați la lucru și săși poată câștiga pâinea de toate zilele.

Ministrul de agricultură deși la început sa arătat ceva mai rezervat, totuși mai târziu simțind starea deplorabilă din toate ținuturile țării a început o acțiune contra crizei atât de mare și cu rezultate atât de înbucurătoare economii din comitatul nostru, și cu deosebire țărani cu pământuri mai mici, au avut destulă ocaziune a gusta din favorurile acestei acțiuni saluta redolvate în comitat prin reuniunea noastră.

Acțiunea contra crizei în eara 1904/5.

Pentru delăturarea lipsei de nutreț reuniunea a esoperat pentru economii comitatului nostru fân și tărițe cu preț redus.

Fân s'a comandat cu totul 6870 māj metrică, care tovarășilor agricole comunale sa distribuit cu prețul de 6 coroane 70 filleri maja metrică, ear proprietarilor mari cu prețul de 7 coroane. De observat este, că prețul fânului în piață pe vremea aceasta era 14 coroane.

Reuniunea a împărțit mai departe între economii lipsiți din comitat 126 vagoane tărițe și urlulată de orz de calitate primă cu prețul tare moderat de 7 cor. 78 filleri majia metrică, cu cari economii nostri au fost foarte mulțamiți. În lipsa sămânțelor de primăvară au apelat 196 comune s. tovarășii agricole la reuniune pentru esoperarea sămânțelor trebuincioase cu preț moderat. Sau comandat cu totul:

sămânță de cucuruz	17152.36	măji metr.	12 cor.
„ cartofi	14327.45	„	5.50 c.
„ trifoiu	135.42	„	160 c.
„ lucernă	75.35	„	100 c.

Colecțiunea comandărilor, esoperarea nutrețului și sămânțelor comandate la ministeriu de agricultură, apoi distribuirea acestora între economii au dat biroului central al reuniunii mult lucru și a răpit o mare parte a activității: funcționarilor specialiști pentru timp mai îndelungat.

(Va urma)

Serate de-ale meseriașilor români.

Bogată în roade, „Reuniunea sodalilor români din Sibiu”, adauge zi cu zi la avutul seu. Lucrarea nentreruptă ține la un loc pe meseriașii noștri și dragostea de a munci pentru binele obștesc, dragoste cărea prezidentul nostru Tordășianu de-apurarea îi dă expresie, prinde tot mai trainice rădăcini în inimile tuturor celor chemați a munci

cu dorul omului de a săvârși binele, fiindcă este bine. Joi la 29 Iunie, fiind ședința a 6 a literară a Reuniunii, comitetul ei a ținut să și facă darea de seamă în fața unei mulțimi de peste 100 persoane despre toate fapăturile dela ultima ședință încoaci. Sumarele ședințelor administrative, cetite de notarul *Duca*, arătau cum Reuniunea cinste a făcut nemulii prin aranjarea frumoasei conveniri sociale, împreunate cu însemnat câștig și moral și material apoi prin participarea corului mixt la sărbările jubilee ale Reuniunii „Eintracht”, care și s'înțise steagul. Ordinea, disciplina și pășina deamă a fiecăruia au fost mult laudate de oispeșii industriași, aparțiători tuturor naționalităților din orașul nostru și din celelalte centre ce și au trimis reprezentanți la sărbări.

Pe lângă acestea sărbări de veselie, Reuniunea nu și-a uitat de a lua parte și la o sărbare dureroasă, la înmormântarea modestului culeg-tipograf *Traian Vestemeean*, acest model de băiat cu purtări bune și de o hărnicie ce l'a dus în cea mai frumoasă vârstă a juneții în mormântul ulat de lacrămile părinților, a colegilor și a cunoscuților. Fie ca mângaierea adusă de Reuniune neconsolaț lor părinți ai neuitatului Traian, răsplătită să fie cu jertfele, ce se aduc pe altarul cauzelor bune, înbrățișate cu atâta desinteresare de cărmăcii Reuniunii meseriașilor nostri.

După cetirea sumarelor, prezidentul Tordășianu, referindu-se la finele anului școlar, când școlarii alegă la părinții lor cu secreișul mulțumitor sau nemulțumitor al unui an plin de jertfe pentru părinți, recomandă acestora ca de pe acum să chibzuiescă cu sânge rece asupra alegerii carerii pentru fi lor. E timpul ca s'o rupem cu trecutul, când »domnul» ținea de a sa sfântă datorință de a face numai »domni» din fi săi și țaranul econom de a face numai economi din toți fi săi, fără a ținea seamă de facultățile mentale ale băiatului și fără a ne gândi mai ales la marile cheltueli, ce le avem cu copiii nostri până percurg lungul șir de ani, în cari au să și facă toate studiile, după absolvirea cărora »domnul absolut» nu odată nevoit este a lua lumea în cap și a apela și pe mii departe la spriginul bănesc al părinților, ajunși și ei la sapă de lemn.

(Va urma).

Unele boale ale porcilor.

Porcii sunt animale foarte folosite și se produc cu mare spor. Sunt omnivore și ne dau carne, grăsimi, pele și păr. Ei se îngrășe foarte iute. Ei sunt de rasă Europeană și de India.

Aflându-ne în timpul călduros prezent:

Mijloace practice contra colerei porcilor

Cele mai eficace mijloace contra acestui morb numit și *Pneumocenterita infecțioasă* a porcilor, este *vacinațiunea* (altoirea, bubatul sau posăitul).

Marele învățat francez Pasteur cu invențiunile sale miraculoase, cu vacinurile preparate contra turbării, a dalacului (cărbului), contra talanului, a dat anză la diferiți doctori veterinari și alți experimențatori de a căuta mijloace și a lupta contra dileritelor boale epizootice. Aci pe terenul acesta avem accide carbonoase, antirabice, antidifteritice, antistreptococice și contra *brânței infecțioase a porcilor* etc. Toate sunt de mare folos a le ști, dar' e mai bine când vitele sunt sănătoase și nu avem lipsă de atari curative.

Contra colerei porcilor mai bune rezultate a dat vacinul preparat de: Peteri Preisz și mai bun al lui Bruschettini. Cel din urmă merită a fi mai des aplicat, căci a dovedit rezultate de tot folositoare.

Aplicațiunile deja făcute ne dau:

a) O singură vacinație (de 3 cm. cubici) are o acțiune ușoară și de o mică durată, căci folosește numai contra unei infecțiuni blânde de coleră, nu însă în cazuri violente.

b) O singură vacinațiune repetată la 3 luni are efectul aproape ca și cea de sub a.

c) Două vacinații (de 3 cm. cub.) făcute la interval de 4—6 zile la un cârd de porci sănătoși, imunizează (se prinde) la 10—12 zile complet și garantează cel puțin pe un an contra colerei porcilor de ori-ce soi.

d) Fiind porcii bolnavi greu sau în agonie de coleră, ori în leziuni abdominale și plumănare în două cu moartea, nu scapă decât mici cazuri de moarte, dar' făcându-se cele două vacinații din vreme se vindecă cu 2 vacinații făcute între 3—6 zile.

e) La o turmă de porci deja bolnavi de coleră, două vacinațiuni făcute între 3—6 zile ajută ca îmbolnăvirea să înceteze la 10 zile după prima vacinare, ba curmă și mortalitatea.

f) Vacinarea să se facă la timp puțin cald și la loc desinfectat.

g) Nu folosește vacinul Bruschettini în pneumanteritele asociate cu brânca infecțioasă și cu pleuropneumonia contagioasă a porcilor.

h) Precum s'a pretins infecțiuni de coleră, nici odată n'a determinat și nu poate determina.

Vacinul să se procure direct dela laboratorul »Bruschettini« din Turin în Italia.

Bibliografie.

Au sosit la redacțiunea acestei foi în decursul lunei trecute următoarele cărți și broșuri spre publicare:

1. *Efectele publice* de Ioan I. Lăpădatu, profesor de științe comerciale. Editura »Revistei Economice« Sibiu, 1905. Vezi aprecierea publicată la alt loc.

2. *Băncile Române din Transilvania și Ungaria* de Constantin Pop, funcționar la centrala inst. de cred. și econ. »Albina« din Sibiu, 1905. Editura »Revistei Economice«.

3. *Legile grănițelor năsdudenii*, de Dr. Victor Oaișor, despre administrarea pădurilor, regularea proprietății, contractul din 1872 și pacea județorească din 1890, cu ordonanțele de executare și explicații. Bistrița, 1905.

4. *Monografia comunei Măderat* (Magyarad) lucrată de Petru Vancu, învățator. Arad, 1905. Tipografia diecesei gr.-or.

5. *Notițele asupra vermilor de mătase* și circulara privitoare la creșterea lor adresată agenților domeniului Coroanei de dl Ioan K. Lindern, București, 1905.

6. *Convorbiri literare* Nr. 6. Editura librăriei Socecu & Co. București, director Ioan Bogdan (de originea din Brașov)

C U P R I N S U L G. Murnu. — Blahava legendă populară). N. Iorga. — Dela București la Gherghița (impresii de călătorie). E. Carcalechi. — »Junimea« și Alecsandri. E. Carcalechi. — Scriitori de V. Alexandri cătră dl T. Maiorescu. G. Opreșcu. — Ceva despre monetele lui Alexandru Lăpușeanu și Despot Fraclidul. Ștefan D. Popescu. — Localizarea industriilor în România (studiu de geografie economică). Const. Moisil. — O nouă inscripție găsită în Dobrogea. Dr. Gh. Alexici. Colonii române în comitatul Torna. I. Petrovici. Adaos la studiul celor două legici. Dări de seamă și comunicări, de G. Murnu, I. Ursu și N. Dobrescu.

Efecte publice de Ioan I. Lăpădatu, profesor de științe comerciale. Sibiu 1905. Preț 1 cor.

Acesta este titlul unei nouă lucrări a domnului Lăpădatu, apărută ca Nr. 3—4 în »Biblioteca băncilor române«, edată de »Revista Economică«.

În această lucrare a sa, autorul, după ce ne arată cum s'a dezvoltat efectele publice și cum se împart, trece și se ocupă în mod amănunțit de *Imprumuturile de stat*, explicându le din toate punctele de vedere. În legătură cu natura și importanța lor ne arată cari sunt *imprumuturile temporale*, cari perpetue, cum se face emisiunea bonurilor de tezaur, obligațiunilor, rentelor, lozurilor etc. la noi și în alte state, cum se amortizează și ce sunt și cum se fac conversiunile.

Capitolul următor îl formează *Scrisurile fonciare și prioritățile*, în care după ce se arată și importanța economică a acestor hârtii de valoare deasemenea n-se explică modul cum se pun în circulație și cum se amortizează. Tot aci se tractează și obligațiunile

comunale, înrudite ca gen cu scrisurile fonciare.

Urmează apoi a doua categorie principală a efectelor publice, *acțiunile*, la cari ca și în capitolele precedente, ni-se dau bune explicațiuni despre natura, importanța și felul acțiunilor, acțiunilor cu prioritate, biletelor de folosință etc. În sfârșit ca capitol final ni-se dă o descriere amănunțată a *celor mai însemnate efecte publice din Monarchia Austro-Ungară* arătându-se la fiecare efect când și cum s'au emis, cum și până când se amortizează, în ce sumă sunt titlurile singurate, câtă dobândă aduc, când e scadența cupoanelor, între ce sume variază cursul etc.

Din toate aceste se poate vedea, că această lucrare va putea fi celtă cu interes și folos de ori și cine, în special de cei ce ocupă funcțiuni la băncile noastre.

Recomandând-o în atențiunea celor interesați, amirăm că se poate procura dela autor sau dela redacția »Revistei Economice« și Librăria arhidiecezană din Sibiu pe lângă prețul de 1 cor. plus porto.

SFATURI ÎN ECONOMIE.

Când să se facă cositul ierbei. Prin multe ținuturi există și acum între popor părerea că cositul ierbei să se facă după ce coace sămânța ei, adică înainte de a începe secerișul. Aceasta idee este tare greșită, căci în acest timp iarba cuprinde o mulțime de substanțe uscate care sunt lemnoase și greu de mistuit. Materia albuminoasă a plantei se află atunci îngrămădită în sămânță, care în astfel de împrejurări cade și se pierde. Dese începe coasa prea de timpuriu iarși se perde o mare substanță nutritoare, căci pe de o parte substanțele albuminoase sunt nedesvoltate în plantă pe pe altă parte substanțele de plantă să imputinează. Cel mai potrivit timp de cosit este, când firele de earbă și plantele din grădini și din livezi încep a înflori. — În acest timp de coasă se găsește în plante substanță nutritoare și mistuitoare, deci un nutreț excelent. Vor susține unii proprietari, că cosind astfel earba, nu rămâne sămânța pentru viitor. Aceasta nu se perde, căci vântul aduce sămânța din toate părțile, apoi primăvara după o ploaie, floarea de fân aflată prin poduri și peunde a stat fânul să se arunce prin livezi, nu în gunoai și să se peardă în zadar. Însă mai bine se recomandă ca tot la 5 ani să se înprospeteze aruncatul sămânței cu o calitate nouă de sămânțe în toate grădinele și livezile.

Aceasta s'a scris spre orientare și întrebuințare, căci vedem că acum fânul se vinde cu marea metrică și fiind floare în el trage mult, are mare câștig apoi profită și la otavă.

Războiul ruso-japonez.

Luptele pentru a se ocupa întreaga insulă *Sachalin* de pe teritoriu rusesc decurg, însă în favorul Japonezilor. La 10 Iulie Rușii au fost respinși de Japonezi la *Wladimirovka* și *Blijncje*, ocupând pozițiile. Rușii retrăgându-se spre Nord au putut rezista câțva însă, la 12 Iulie iau atacat cu energie și au respins pe Ruși până la *Mauva*. Rușii pierdută 150 de oameni. La 18 c. ne sosi știrea că Japonezii bombardează coasta *Maiputfii* din *Sachalin* *Lienevici* este încă viteaz pe câmpul de războiu. *Rossvell* se interesează foarte serios de încheierea unui armistițiu între puterile beligerante.

Aviz. Înștiințăm pe toți iubiiții cetitori, că deși am publicat de trei ori spre orientare **că vom sista** expediția foaiei noastre pentru acei Onor. abonenți, cari încă n'au trimis și nu și-au reînnoit abonamentul, totuși mai aducem și jertfa aceasta, trimițând și acest **ultim număr**, în speranță că, cetitorii noștri să vor acomoda, cel puțin acum avizelor noastre și nu vor aștepta alte dispoziții neconvenabile!

Administrația
„**Bunul Econom**“.

Un dar abonenților noștri: Toți abonenți cari și-au acuitat taxa anului curent la foaia noastră „**Bunul Econom**“ pe toamnă vor primi gratis un dar frumos, adică un **călindar ilustrat de părete pe anul viitor 1906.**

Colaboratorii revistei noastre sunt: *Ioan I. Lapadat*, profesor și secr. II. al asș. *Victor Tordășan*, funcț. cons. și Preș. mes. rom. *Ioan Georgescu* inv. dirigent. *Nicolae Iancu* refer. reu. econ. Timșoara *Gavril Todici*, contabil *Ioan Trifa* notar com. *Victor Achim* absolv. școl. sup. și *Demetriu Iarca*, colat orator intern.

NOUȚĂȚI

Necrolog. Dr. Ioan Mihu, în numele său și al tuturor rudeniilor sale, cu inimă plină de durere aduce la cunoștință trecerea din viață a mult iubitului său frate **Simeon**, născut în frageda vârstă de 20 ani, după lungi și grele suferințe, la casa părintească din Vinerea, Mercuri în 6/19 Iulie 1905.

Rămășițele pământești ale defunctului s'au așezat spre odichnă vecinică Joi în 20 Iulie a. c., după prinz la 4 ore în cripta familiară.

Fle-ți odichna lină!

Nou jurnal Român. În 3/16 Iuliu a. c. a apărut în Lugos o foaie populară română sub titlu „**Bănatul**“ al cărei redactor

și editor este celebrul director al ziarului „**Drapelul**“ Dl. *Dr. Valer Braniste*. Apare odată în săptămână. Îi dorim succes bun.

Congres didactic. Vinerea trecută s'a deschis în *București* (România) congresul dascălilor în sala Ateneului, la care sunt obligați a participa toți institutorii și învățătorii din regatul român.

Mare fundațiune. a făcut în Cluj Dl. *Stefan Ilvassi Bașeanu*, testând toată averea sa (circa 100.000 coroane.) bisericii gr.-cat. din Cluj în scop de a se edifica nouă biserică în acest oraș. Meritul donator ce are etatea de 74 ani și a rezervat numai uzufructul acestei averi pe viață. Trimite Doamne mulți astfel de benefactori la neamul nostru românesc!

Examenele la Institutul nostru teologic-pedagogic din Caranebeș s'au ținut conform programelor publicate în foaia dieceșii și sub prezidiul I. P. C. S. Domoului *F. Iaret Musta*, arhimandrit și vicar-episcopesc. — Tot sub prezidiul înalt Prea Cuvioșiei Sale și în prezența domnului inspector reșec de școale *L. Sándor* s'au ținut începând din 21 până în 25 I. c. examenle de calificățiune învățătorască. S'au supus la examen din toate obiectele 19 inși, iar la examene de emendare 9. Au prestat examenul cu succes bun: *Moise Băcila*, *Ana Corga*, *Ioan Căprița*, *Stefan Dragulascu*, *Zaharie George*, *Dămian Izvernicean*, *Nicolae Popoviciu* și *Ioan Sârbu*; cu suficient trei inși, iar unul a repășit. Ceialaltii au căzut din 1—2 studii.

Himen. *Simion Nossă*, d'n *M. Iuan*, cand dat de preot, și *Anița Tronca*, din *Bârcea-mică*, fidațați.

Podul peste Olt. Din *Făgăraș* se scrie, că s'a început construirea podului peste Olt. Amânarea a provenit din cauza examinării petrilor de construcție. S'a hotărât să se aducă piatra dela *Deva*. Ministerul a aprobat hotărârea și lucrările s'au început din 10 Iulie a. c.

Mare grindină a căzut în ziua de Sânt Petru pe hotarul comnei *Galmar*. Dauna este considerabilă, căci parte mare din fructe nu erau încă secerate; cucuruzele încă s'au spinterat, ear asgurate n'au fost mai de loc. Aceasta se poate cugeta și ca pedeapsă dela *D-z-u*, căci unii oameni azi sunt tare închinăți patimei beției și mulți au lucrat în zi de sărbătoare.

Dl. Dr. Ioan Fruma, avocat în Sibiu, s'a înscris membru pe viață la „**Reuniunea sodalilor români din Sibiu**“, cu taxa de 50 cor.

Subvenție. Ministrul de culte al României a dat o subvenție de 2000 lei revistei „**Familia**“. Frumos dar și la bun loc dat, însă oare n'ar merita și altele?

Necrolog. *Elena Mundeal n. Pandrea* a răposat în Cluj la 1/4 Iuliu a. c. în fra-

geta ei juneța, numai după 1 an de casatorie. Regretele noastre:

Dl. Dr. Nicolae Schiau și-a deschis căncelarea de avocat în *Mărcurea*. Îi dorim prosperare.

O mină de marmură, s'a aflat de curând în hotarul comnei *Arpaș* (com. *Făgăraș*) cu cea mai aleasă calitate de marmură. („*carrara* statuarea și *bianco pain*“). Un metru cubic valorază până la 2000 cor. Numai în *Egipt* se mai găsește astfel de marmură. Teritoriul este însă al statului și sa dat în arândă societății *minere Pauly și Comp.* din *Sibiu* însă sunt tovarăși și mai mulți români din *România*. — Iată un bun izvor de venit al statului pe timpul crizei și a neîncasărilor de dare.

Luptă cu boambe contra alcoolismului. Există la *New-York* (*America*) o reuniune de temperanță, care înzădar s'a luptat până acum contra birturilor, contra alcoolului. Acum au început să folosească alte mijloace. De pildă în una din zile trecute au aruncat în aer cu ajutorul bombelor foarte multe crâșme și birturi, făcând pagube colosale. Opt sute de ferești s'au spart în urma exploziei. Paguba e de cel puțin un milion dolari (5 milioane coroane). Din fericire n'au explodat toate bombele, în număr de 300, ci numai vreo câteva. Conducătorii reuniunii de temperanță au fost arestați.

Dela Expozițiunea din Sibiu să anunță și publica, că nu este adevărată fama, că bisericii și instituțiilor ei și ale școalelor, ar fi *intersis* guvernul țării participarea la serbările aranjate pentru inaugurarea „**Muzeului**“. *Detailuri* vor urma.

Conflict la granița româno-maghiară în aproape de Petroșeni. Despre vărsarea de sânge dela hotarul între *România* și *Ungaria* în apropiere de *Petroșeni* *Drapelul* scrie: Muncitorii forestăului dela *Cimpa*, români gr.-or. ungureni, au aranjat, ca de obicei, în ziua de *Sânziene* (*Drădaica*) petrecere populară la granița româno-ungară. La petrecere au venit și câțiva *Români* din *România* (grănițeri) și și-au petrecut în bună înțelegere cu frații lor din *Ungaria*. Detașamentul militar român, care păzea granița, se uita dela hotar la petrecere. Pe deal a venit și comandantul grănițerilor români, un sergent major, și a poruncit *Românilor* din *România* să se rentoarcă la graniță. Aceștia însă au zis că voesc să și petreacă puțin și ei. Atunci sergentul a comandat foc și soldații au dat o salvă în aer, la ce *Români* din *România* s'au rentors la hotar. Cu ei s'a dus din întâmplare și un ungurean. Pe acesta grănițerii români — la porunca sergentului — l-au prins și l-au legat. Într'aceea 2 gendarmi maghiari, cari auziseră pușcături, s'au suit pe deal și au cerut el berarea ungureanului deținut. Comandantul a chemat pe gendarmi la consfătuire, apoi a poruncit soldaților să-i prindă. Soldații i-au prins, i-au dezarmat și

-au legit. Ungurenii au venit acum si ei la hotar si au pretins eliberarea prizonierilor. Luând ei poziție amenințătoare, sergentul român a comandat foc și soldații a dat o slavă asupra Ungurenilor. Un om rănit de moarte a murit pe câteva oare, altul s'a ales cu răni grave. Cercetarea decurge cu mare energie atât din partea Ungariei, cât și din partea României.

Matrozi vasului „Potemkin” în România. Matrozii capotați ai vasului rusesc resvrătit »Potemkin» au fost împărțiți în diferite orașe din România, și anume la Brăila au fost transportați 84, la Focșani 63, la Galați 120 (între matrozii aceștia se află mulți Români din Basarabia), la Bârlad 40. Pretutindenea sunt primiți și salutați cu simpatie. Toți rămân în România și au fost angajați ca lucrători. Înainte de a se desplăși de oaltă, a ținut unul din ei, cu numele Kuribuko, o scurtă alocuțiune îndemnându-i la liniște și ordine și să fie cu recunoștință față de România ospitală.

Fără nici un reclam crucea sau steua după electro-magnetică a D-lui Müller Albert, Budapesta V. Váci utca 42/G a devenit renumită în toate părțile lumii.

Foarte mulți după folosința crucei sau vindecate de boale vechi, așa încât dela acestea în toată ziua sosesc scrisori pline de mulțămire. D-lu fotograf Esschild Adolf din Cervenka următoarele au scris: „De mult timp tribue sămi arăt marea mulțămire ce o am față de aparatul aflat prin Domnia-Ta, asta înse cu adinsul am tăcut-o până acum, de oarece cu cea mai mare curiozitate am așteptat a afla, că nevasta mea, ce cu ajutorul crucei R. B. 86967. deveni iarăși de boala avută? prin urmare cu cea mai mare bucurie constate, că nevasta mea, care durind o peptul și stomacul avea în genere lipsa poștei de mâncare, dureri de cap și multe alte boale, cu ajutorul aparatului D-voastră sau făcut pe deplin sănătoasă, prin urmare aparatul D-voastră sunt silit al lauda și al recomanda fiecărui suferitor de boale. Prețul aparatului mare 6 coroane.

Corneliu Demeter. Apotecar în Orăștie. Apoteca N. Vlad are de vânzare »peronospin» mijloc aplicat cu cel mai mare folos în contra peronosporiei, la stropirea viilor. A. easta e probat ca cel mai bun, și prin folosință s'a dovedit a fi mai cu efect ca piatra vânăată sau alte asemenea mijloace, și e totodată cel mai lesne. E preparatul meu propriu. Prețul unui pachet 40 fil. Fie-care pachet e provăzut cu numele meu, și cu instrucțiune de întrebunțare.

Stropirea cu »Peronospin» e mai bine dacă se face în zămină; pe timp noros ori ploios, nici contra vântului.

Dar »Peronospin»-ul, afară de vii se poate folosi cu efect admirabil contra boalei de grupene, cum și la stărpirea omidelelor și insectelor stricacioase la pomi; contra păduchilor de trandafiri (la trandafiri fără var), și la desinfectarea cotețelor de galțe.

Târgurile din Ungaria, Transilvania și Banat.

Dela 3 Iunie— 9 Iulie v. 1905.

Duminică	10 Gherla.
Luni	11 Dicio-Sân-Mărtin. Gilău. Ó.-Pécska
Mărti	12 Armeni. Buiș. Cohalm. Oravița
Mercuri	13 Alba-Iulia. Huedin. Paraid.
Joi	— — — — —
Vineri	15 Buza.
Sâmbătă	16 Scrd. Murășului.

Calendarul vechiu și nou al săptămânii.

Dumin. a 5-a după Rusalii, cv. Mat. c. 8. g. 4. v. 5

Dum.	10 45 Mart. din N'cop	23 Apolinar
Luni	11 M. Eufemia	24 Cristina
Mărti	12 M. Proclu și Ilar.	25 Iacob A.
Merc.	13 Sino I. Arch. Gavril	26 Ana
Joi	14 Ap. Achila	27 Pantelimon
Vineri	15 M. Chiric și Iui.	28 Inocent
Sâmb.	16 M. Antinozen	29 Mart.

Redactor resp. VASILIE DOMȘA protopresbiter.

Anunț.

O cassă de fer mare (Wertheim & Wiese) și o ladă solidă de fer se află de vânzare

la adm. tipografiei »Minerva» în loc

Tot acolo se află *praf de var-carbolic* pentru desinfectare. Costă: 100 kgr. 40 cor. 1 kgr. 40 fileri

Pentru 5 coroane

trimit 4½ chilograme (c. a. 50 bucăți) puțin deteriorat dar' fin

SĂPUN DE TOALETĂ

ales frumos, de rose, crin, iorgovan, viorele, resedă, iasmin și lăcrămioare. — Pe lângă trimiterea înainte a sumei sau cu rambursă trimite:

Alexandru D. Scheffer
Budapesta, VIII. str. Bezerédi nr. 3.

De vânzare

din mână liberă se află la subscrisul în *Cujir* o mașină agricolă bună de imblătit cu oai; umblă în curele și cu ciur bun. — Costă numai **300 coroane**, doritorii să se adreseze la **Petru Mărginean.**

„D A C I A“

institut de credit și economii, societate pe acții.

Reședința societății: **Orăștie** (Szászváros, Broos).

Birourile societății se află în casele proprii:
(Strada Berăriei nr. 12).

Capital social 100.000 cor.

Operațiunile societății sunt:

A) primește depuneri spre fructificare.

a) *depuneri* fără anunț până la 100 cor. 5½%.

b) *depuneri* mai însemnate cu anunț de un an cu 6%.

c) *depuneri* făcute de biserici, școale, corporațiuni culturale ori cu scop de binefacere cu 6%.

Contribuția erarială pentru sumele depuse se plătește prin institut.

Regulamentul special pentru depuneri se cuprinde în libelul de depuneri.

Depuneri, ridicări și anunțări se pot face și prin postă și se rezolvază fără întârziere.

B) Acoardă credite personale pe lângă cambii.

C) Acoardă împrumuturi pe efecte.

D) Acoardă împrumuturi pe lângă siguranță ipotecară.

E) Institue ramul de amanetare pe aurituri, argintării, pe lângă dispozițiile legale existente, procurându-și concesiunea forului competent.

F) Cumpără și vinde efecte publice, pe cari în cas de lipsă le poate lombarda.

G) Cumpără și vinde realități.

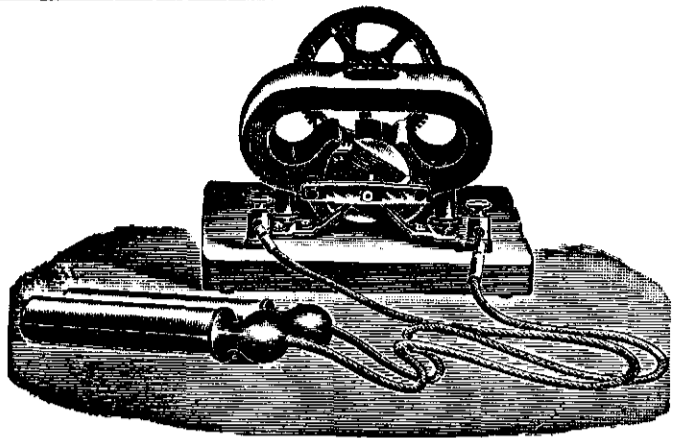
H) Cumpără și vinde ori-ce lucruri mobile.

I) Tot felul de întreprinderi comerciale și economice, în societate cu alții ori singură.

K) Finanțează patente.

L) Arêndează și exarêndează realități și alte drepturi și întreprinderi de tot soiul.

Diracțiunea.

„ELEKTROPHOR.“

Aparatul original american electro-medical se poate singur folosi, contribuie la întinerirea și lungirea vieții.

Electricitatea este viață!

Dau sfat tuturor omenilor de o construcție mai slăbă să și procure acest aparat, căci el conținând electricitate, întărește nervii, reînnoiește sângele, agerește simțurile, activează o lucrare normală a sângelui și a sistemului nervos, scutește de multe morbururi.

Dr. Bourg, membru al facultății de medicină din Paris astfel raportează: Prin înțeluirea acestui aparat s'au vindecat nu numai podagra, reumatismul, junghiuri, histerie, astmă în sute de cazuri, alinând toate acestea, unde măestria și dibăci medicilor fu zadarnică, dar a ajutat la toate boalele de nervozitate, dureri de cap, colică, surdități de urechi, însemniță, hypochondrie, cu deosebire la hemoroide a evaluat în câte-va zile, une-ori deja după cât-va ore o alinare miraculoasă și îndoeseli la cele mai grele morbururi femeiești aflată bolnavele tămăduire sigură și chiar la femeile în stare lincucventă. Prețul unui aparat mic complet 20 coroane. (Numai pentru cei tare simțitori). Prețul unui aparat mare complet 30 coroane. (Pentru vindecarea suferințelor cerbicești). Trimiterea se face cu mandate postale sau prin ramburs.

ANTREPRISA ELECTROPHORA 27-40

Budapesta, VIII. strada Aggteleki Nr. 15/E.

„MINERVA“ institut tipografic în Orăștie.

Efectuește ori-ce lucrări aparținătoare artei tipografice.

Casse de fer și oțel sigure contra focului și spargerii

pentru păstrat bani,
registre și documente în toate
mărimile și formele.

Soliditate garantată.

Prețuri estine.

A se adresa la: Prima fabrică
transilvană privilegiată ces. și
reg. de casse de fer și oțel

alui

R. ÖSZY

Sibiu — Nagyszeben

Strada Dumbrăvii Nr. 3. — Strada Bruckenthal Nr. 5.

Preț curent ilustrat se trimite la cerere gratis și franco.

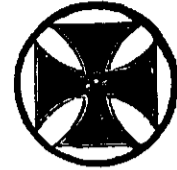
Cruce sau stea dublă electro-magnetică.

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta.

Nu e mijloc secret.

vindecă și înviorază

pe lângă garanție.

Deosebită atențiune
rării, că acest aparat

e a se da împreju-
vindecă boale vechi

(190)

de 20

de ani.

70—

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, înțituri de ureche, bătăie de inimă, sgârțuri de inimă, asma, auzul greu, sgârțuri de stomac, lipsa poftei de mâncare, răceală la mâni și la picioare, reuma, podagra, ischias, udul în pat, influenza, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor boale cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. In cancelaria mea se află atestate incurse din toate părțile lumii, cari pretuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta“ deoarece-„Ciasul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apreat și cercetat. Deja estinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă îndoesebii.

Prețul aparatului mare e 6 cor.

Prețul aparatului mic e 4 cor.

folosibil la morbururi cari nu sunt
mai vechi de 15 ani.

folosibil la copii și femei de
constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țeară și streinătate e:
**MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42 G. colțul
strada Kálmán.**

THE MUTUAL

Societate pentru asigurări de viață în New-York.

Averea insti utului la 31 Decemvrie 1904 a fost

2.284.862.000 franci.

Contractele dela „The Mutual“ sunt neatacabile după doi ani dela datul subscrierii. După un an de valabilitate se plătește suma asigurată și în cas când moartea a provenit din sinucidere sau duel. Contractele dela Mutual sunt libere de ori-ce restricțiuni atât cu privire la locuință și călătorii cât și cu privire la împlinirea datorinței militare în cas de răsel pe uscat și pe apă. Afară de aceasta acei indivizi cari sunr în armata comună ces. și reg., la marină, precum și rezerviști dela armata teritorială (honvéd) și glosații în cas de mobilizare și răsel sunt asigurați cu valoarea deplină a sumei asigurate din contract fără cea mai mică detragere și fără de a se plăti pentru acest favor vre-o taxă deosebită.

Agentura principală în Ungaria:

Budapesta, VI., Andrassy-ut 20.

Totfelul de îndrumări și deslușiri se dau cu plăcere și la administrația acestei foi. 14-52

Nu există

Săminte agricole și de grădină mai bune și mai recomandabile

ca acelea, care le expediază de 28 ani

MAUTHNER ÖDÖN Furnisorul Curtii Regale în BUDA-PESTA.

Cancelaria și depozitele: Str. Rottenbiller 33. Localul de vânzare: Str. Andrassy 23.

(139)

Catalogul ilustrat, de 226 pagini, se trimite la cerere gratuit și franco.

25-52